

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: Molenpad 7a, Zoeterwoude

Opsteller: K. van Veen

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Molenpad 7a, Zoeterwoude
Opsteller	K. van Veen
Datum	25-10-2017
Versienummer	02
Rapportkenmerk	ER20170629v02
Aantal pagina's	38
Opdrachtgever	Van Dun Advies BV
Contactpersoon	M. Gerards
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Veen, van. K., 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Molenpad 7a, Zoeterwoude. Rapportkenmerk ER20170629v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming.....	7
2.2 Verordening ruimte.....	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	12
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	12
3.4 Planning.....	13
4 Onderzoekresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1 Wet natuurbescherming.....	15
4.2 Verordening ruimte.....	16
5 Onderzoekresultaten beschermde soorten.....	19
5.1 Algemeen.....	19
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	20
5.3 Soorten Habitatrichtlijn.....	25
5.4 Nationaal beschermde soorten.....	28
6 Conclusies en aanbevelingen.....	31
6.1 Beschermde gebieden.....	31
6.2 Beschermde soorten.....	32
7 Geraadpleegde bronnen.....	35
7.1 Internet.....	35
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	37

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Van Dun Advies BV heeft Ecoresult B.V. een natuurtoets uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Molenpad 7a, Zoeterwoude. De aanleiding voor dit verzoek betreft de sloop van twee stallen en uitbreiding van de manege (zie verder hoofdstuk 3.2). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

---

¹ www.rvo.nl

² Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernietigen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernietigen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernietigen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernietigen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernietigen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernietigen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Verordening ruimte

In de verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als

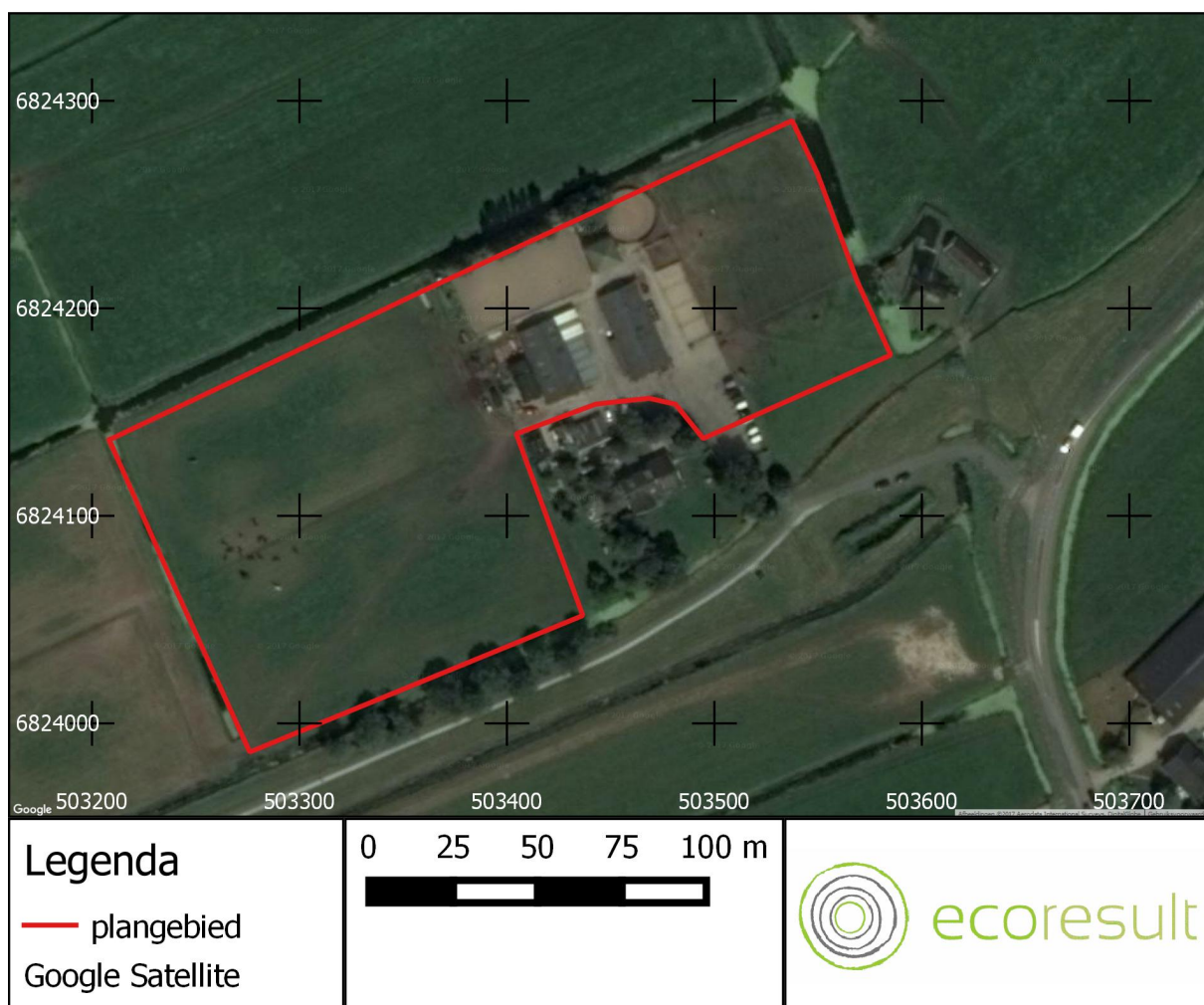
de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het Molenpad 7a, Zoeterwoude, gemeente Zoeterwoude, provincie Zuid-Holland is gelegen ten zuiden van Leiden en de provinciale weg N11 aan de noordrand van het Groene Hart (Afbeelding 1). Het plangebied betreft een manege met twee stallen en een naastgelegen grasland.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: PDOK

3.2 *Beschrijving*

- Binnen het plangebied bevinden zich twee paarden stallen. Één stal is aan de binnenzijde open, de andere stal is opgedeeld in compartimenten voor meerdere paarden. De stallen bestaan uit enkellaags gladde stalen platen en een schuin dak van enkellaags golfplaten. Dakgoten zijn afwezig. Aan de voor- en achterzijde bevinden zich houten gevelplaten die strak tegen de stalen platen aan zitten. Één stal heeft aan de binnenzijde een plafond van houten platen en doorschijnende platen. Deze constructie rust op zowel stalen balken als houten balken. De tweede stal heeft geen plafond. Hier rust de dakconstructie op een combinatie van stalen balken en houten balken.
- Buiten het plangebied bevindt zich een woonhuis. Dit woonhuis heeft een luchtspouw met open stootvoegen en een schuin dak met dakpannen.
- Het grasland bestaat uit een monotone grascultuur en wordt kort gehouden door intensief maaibeheer. De naastgelegen, buiten het plangebied gelegen, watergang wordt jaarlijks geschoond waarbij het materiaal op de kant wordt gezet.
- Verharding is in het plangebied aanwezig tussen en rondom de stallen in de vorm van klinkers.
- Beplanting is aanwezig naast het plangebied in de tuin van het aangrenzende woonhuis. Hier zijn struiken, sierbeplanting en enkele bomen aanwezig in combinatie met gras (gazonbeheer). De bomen zijn tot 10 meter hoog en hebben een stamdiameter van <30 centimeter. In de bomen zijn geen scheuren of holten aanwezig.
- Open water is aanwezig in de vorm van een watergang aan de noordzijde en de oostzijde. Deze watergang heeft een breedte van circa 3-4 meter en een waterdiepte van 30 tot 50 centimeter. De bodem bestaat uit een dikke laag >40 centimeter detritus. Waterplanten zijn aanwezig in de vorm van waterpest en enkele waterlelies. De oevers behoren tot het grasland en hier vindt gazonbeheer plaats. Tevens wordt het schoonsel uit de sloot op de oevers gedeponed.
- Verlichting is in het plangebied aanwezig in de vorm van enkele lantaarns in de voortuin van het woonhuis en verlichting in de stallen.

Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

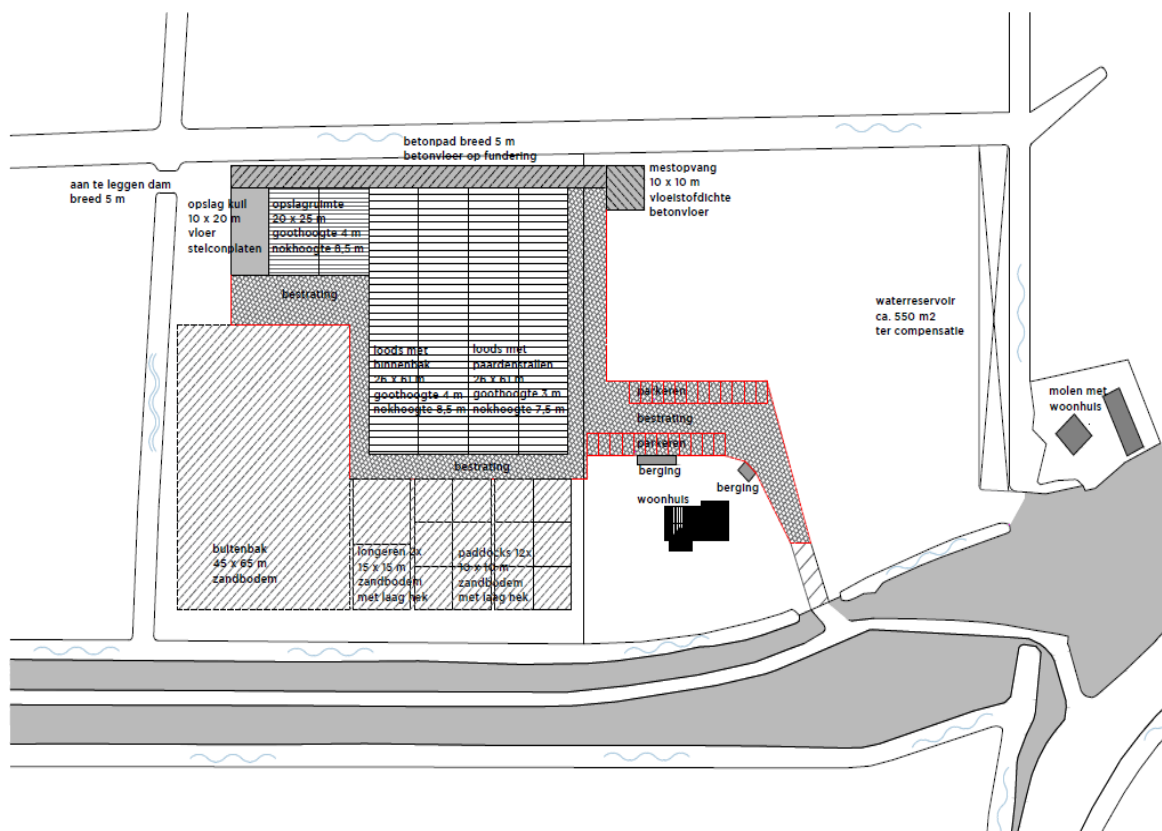
3.3 *Voorgenomen ontwikkelingen*

In Afbeelding 2 is een schets van de voorkeursindeling van het terrein weergegeven. De voorgenomen ontwikkelingen werkzaamheden betreffen:

- De twee stallen, de rijbak en rijhal in het plangebied zullen worden gesloopt. De ruimte die door de sloop gecreëerd wordt zal open blijven.
- Op het ten westen gelegen grasland zullen de rijhal, stal, rijbak en opslagruimte

worden gerealiseerd.

- De bomen langs de noordzijde zullen worden verwijderd.
- De watergang aan de oostzijde zal worden verbreed als watercompensatie voor de nieuwe verhardingen.

Afbeelding 2: Schetsontwerp van het terrein. Bron: Van Dun Advies.

3.4 Planning

De exacte planning van de voorgenomen ontwikkelingen is op dit moment nog niet bekend.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is De Wilck, gelegen ca. 4,0 km ten zuidoosten van het plangebied³ (Afbeelding 2). Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Voor de volledigheid van het onderzoek kan er een AERIUS-berekening uitgevoerd worden. Indien er geen negatieve effecten optreden hoeft er op dit onderdeel geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb te worden aangevraagd.

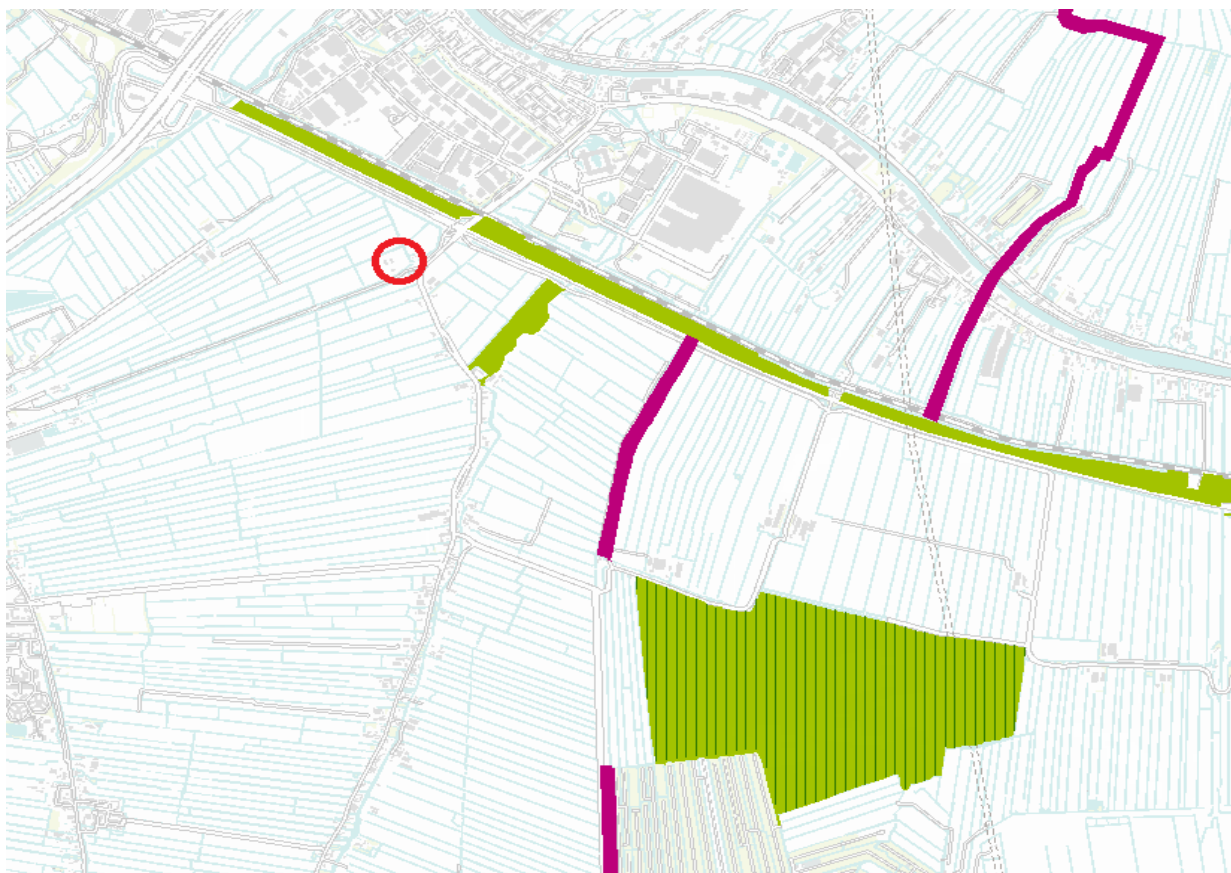
---

3 <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

4.2 Verordening ruimte

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het meest dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een ecologische verbindingszone ten noorden van de N11, ca. 0,2 km ten zuidoosten van het plangebied⁴ (Afbeelding 2). Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van bovengenoemd gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

Afbeelding 3 Het plangebied (globale ligging rood omcirkeld) ligt op ruime afstand van beschermde natuurgebieden. Rechts onder groen gearceerd het Natura 2000-gebied De Wilck. Lichtgroen (niet gearceerd) en de roze/paarse lijnen het NNN en de ecologische verbindingszones in de directe omgeving van het plangebied.
Kaartbron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

⁴ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

4.2.2 Belangrijke weidevogelgebied

Het plangebied is onderdeel van een 422 ha. groot belangrijk weidevogelgebied van de Provincie Zuid-Holland (zie afbeelding 3). Het plangebied ligt aan de noordgrens van dit weidevogelgebied en grenst aan de zuidzijde van het plangebied direct aan een zone met een doorgaande weg en bebouwing die niet binnen dit kader valt. De werkzaamheden zullen plaatsvinden op een grasland dat tot (de bufferzone van) het weidevogelgebied behoort.

4.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

Er is tussen de opdrachtgever en de Provincie Zuid-Holland overleg geweest over de ruimtelijke inpassing van het plangebied. Het is ten aanzien van het weidevogelgebied opmerkelijk dat behalve het plangebied alle overige lintbebouwing langs de Ommedijkseweg buiten de begrenzing valt en rondom deze bebouwing tevens nog bufferzones aanwezig zijn (zie Afbeelding 4). Bij een gelijke behandeling ten overstaande van alle overige bebouwing zou het plangebied buiten de begrenzing vallen en treden er geen negatieve effecten op. Deze redenering wordt logisch geacht, waardoor verdere acties in dit kader als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen niet nodig worden geacht.

De bebouwing wordt verschoven en uitgebouwd richting de zuidwestzijde, waar langs het fietspad in de huidige situatie al een bomenrij aanwezig is tot 10 meter hoog. De huidige bebouwing wordt gesloopt en de nieuwe bebouwing verschuift richting het zuidwesten. De open ruimte tussen de molen en het plangebied zal worden vergroot wat een openlijker beeld vanuit het noorden geeft.

Hoewel de uitbreiding plaats vindt binnen de begrenzing van Belangrijk weidevogelgebied treden er redelijkerwijs geen negatieve effecten op de functie als weidevogelgebied op. De uitbreiding vindt plaats aan de grens van het weidevogelgebied en direct aan bestaande bebouwing en dicht tegen de Ommedijkseweg aan. Het gebied, op circa 10 meter afstand, aan de zuidzijde van het fietspad het Molenpad is niet aangemerkt als Belangrijk Weidevogelgebied. Het zicht vanuit het open weidegebied richting het plangebied bestaat nu uit een aanzicht van bebouwing en een hoge bomenrij. De nieuwe bebouwing komt binnen deze zichtlijn en zorgt niet voor visuele afname van de openheid van het weidegebied.

Reeds is het plangebied in gebruik als manege, dit gebruik zal niet veranderen. De mate van (visuele) verstoring zal door de uitbreiding niet toenemen.

Afbeelding 4 Het plangebied (globale ligging rood omcirkeld) ligt binnen een belangrijk weidevogelgebied (groen). Kaartbron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 *Algemeen*

Het (verkenkend) veldonderzoek is uitgevoerd op 06-04-2016, 15-05-2017 en 23-10-2017 door K. van Veen, ecologisch deskundige⁵ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

Voor zover bekend zijn andere bronnen met relevante informatie afwezig. Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

---

⁵ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Buizerd	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Gierzwaluw	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Havik	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Huismus	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Kerkuil	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Oehoe	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Ooievaar	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Ransuil	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Roek	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Slechtvalk	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Sperwer	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Wespendief	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	0- 1 km
Steenuil	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	1- 5 km
Zwarte Wouw	Vogels met vaste rust of verblijfplaats	1- 5 km

Tabel 2: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 19-05-2017

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen, te weten huismus. Geschikte locaties zijn enkel aanwezig in de paardenstallen waar ook nestelende huismussen zijn aangetroffen. Het woonhuis direct grenzend aan het plangebied is tevens geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen. Tijdens de veldbezoeken is extra aandacht uitgegaan naar de aanwezigheid van uilen in de aanwezige stallen. Tijdens de bezoeken zijn geen individuen, uilenkasten of sporen (prooi-resten, poepstrepen, veren) waargenomen waardoor de aanwezigheid van uilen in het plangebied is uit te sluiten.

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. In de bomen grenzend aan het plangebied bevinden zich geen scheuren of holten die door vogels gebruikt kunnen worden. Tevens zijn tijdens het veldbezoek geen boomnesten of sporen (prooi-resten, braakballen, poepstrepen) aangetroffen.

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van deze vogels vallen (in dit geval) alleen tijdens het broedseizoen (grootweg 15 maart t/m 15 augustus) onder de bescherming van de Wnb. Verscheidene algemene vogels

zijn waargenomen in en om het plangebied tijdens het veldbezoek: merel en Turkse tortel. In de paardenstallen zijn nesten van boerenwaluw aanwezig.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is geschikt voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus. Aanvullend onderzoek in de periode 1 april- 15 mei (door middel van 2 veldbezoeken) is noodzakelijk om het plangebied te onderzoeken op de aanwezigheid van voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en (essentieel) functioneel leefgebied. Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.2.4 Aanvullend onderzoek huismus

5.2.4.1 Algemeen

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door K. van Veen, ecologisch deskundige⁶ bij Ecoresult B.V. Hij heeft aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van huismus. Daarbij is gebruik gemaakt van een verrekijker (Bushnell Ultra HD 8x42). Onderzocht is vanaf het privéterrein.

Voor de bezoeksmomenten en de weersomstandigheden tijdens het huismusonderzoek wordt verwezen naar Tabel 3. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden ideaal voor het inventariseren van huismus (zie Tabel 3). De weersomstandigheden zijn afkomstig van <http://weergegevens.nl/> en eigen waarnemingen.

Veldbezoek	Datum	Moment	Temperatuur	Bewolking	Neerslag	Windkracht
1	06-04-2016	Ochtend	20 °C	Half bewolkt	0 mm	2 Bf t
2	10-05-2017	Ochtend	17 °C	Half bewolkt	0 mm	3 Bf t

Tabel 3: Onderzoeksmomenten en weersomstandigheden huismusonderzoek. Bron weersomstandigheden: <http://weergegevens.nl/> en eigen waarnemingen

Het gebied waar onderzoek is verricht is groter dan het plangebied. Niet alleen is de te slopen bebouwing onderzocht, ook is de overige bebouwing op het terrein en de bebouwing rondom de molen onderzocht. Hierdoor is een goede effectbeoordeling mogelijk. Er is voor het onderzoek geen gebruik gemaakt van bestaande gegevens.

⁶ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

5.2.4.2 Aanwezig

Gedurende de veldonderzoeken voor huismus zijn 11 waarnemingen van huismus verricht. In totaal werden 3 bezette nesten aangetroffen binnen het plangebied (afbeelding 5):

- Drie bezette nesten in de westelijke stal. De nesten zijn aanwezig bovenop de constructiebalken.

Buiten het plangebied werden de volgende nesten aangetroffen:

- Ten minste 3 vaste rust- en verblijfplaatsen op het aangrenzende woonhuis (exacte aantal onbekend). De nesten bevinden zich onder de dakpannen aan de zuidzijde van de bebouwing.
- Meerdere vaste rust- en verblijfplaatsen op het huis direct naast de molen (exacte aantal onbekend).

Tenslotte werden overvliegende en foeragerende dieren waargenomen ter plaatse van:

- De dieren maken gebruik van de wilgenstruwelen aan de noordzijde van het plangebied, de grote paardenstal aan de oostzijde van het plangebied en de kippenren buiten het plangebied.

Afbeelding 5: Waarnemingen van huismus in en rondom het plangebied.
Kaartbron: PDOK.

5.2.4.3 Functionaliteit plangebied

Het plangebied wordt door huismus gebruikt als voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Binnen het plangebied zijn 3 nestplaatsen van huismus aanwezig. De nesten zijn aanwezig in de kleine stal aan de westzijde van het

plangebied. De nesten van de overige huismussen zijn aanwezig verspreid over het naast het plangebied gelegen woonhuis en het huis gelegen direct naast de molen.

Circa 25 huismussen (volwassen dieren en jongen van 1^e legsel 2017) gebruik van het plangebied als functioneel leefgebied. Ook de huismussen met de voortplantingsplaatsen naast de molen maken gebruik van het plangebied als functioneel leefgebied. Als functioneel leefgebied wordt hoofdzakelijk gebruik gemaakt van de beplanting in de tuin van het woonhuis en de kippenren. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de renbak als zandbad en de wilgenbeplanting onder de populieren aan de noordzijde van het plangebied. In mindere mate wordt gebruik gemaakt van de grote paardenstal. De beplanting in de tuin rondom het woonhuis, de kippenren en de wilgenstruweel aan de noordzijde van het plangebied kan worden aangemerkt als het essentieel functioneel leefgebied van de huismussen. De paardenstal en de zandrenbak zijn in mindere mate belangrijk als functioneel leefgebied voor de populatie.

5.2.4.4   *Effectenbeoordeling en toetsing*

Door de sloop van de schuren zullen 3 voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen tijdelijk verdwijnen. De vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismussen op het naastgelegen woonhuis en het huis grenzend aan de molen worden door de werkzaamheden niet verstoort. Een deel van het niet essentiële functioneel leefgebied zal verdwijnen of worden verstoord. Ondanks de werkzaamheden blijft het essentiële functioneel leefgebied behouden en beschikbaar. Er is voldoende functioneel leefgebied beschikbaar waar tijdens de werkzaamheden gebruik van kan worden gemaakt. Na de werkzaamheden zullen nieuwe paardenstallen aanwezig zijn die per direct in gebruik zullen worden genomen. Hierdoor zal ook na de werkzaamheden ten alle tijde voldoende functioneel leefgebied aanwezig zijn.

Voor het uitvoeren van de handelingen is een ontheffing artikel Art 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming nodig: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Ontheffing wordt aangevraagd voor het wegnemen en tijdelijk verstoren van 3 voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus, als gevolg van de sloop van de schuren. Door het wegnemen van de huidige verblijfplaats en het treffen van mitigerende maatregelen ontstaat een nieuwe situatie met nieuwe verblijfplaatsen. Deze nieuwe verblijfplaatsen moeten worden gevonden, geaccepteerd worden en voor het eerst in gebruik genomen worden wat een tijdelijke verstoring van de functionaliteit kan veroorzaken.

5.2.4.5   *Conclusie*

Hieronder de belangrijkste conclusies van het aanvullend veldonderzoek naar de huismus:

- Binnen het plangebied zijn 3 voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen.

- Het plangebied fungeert als essentieel functioneel leefgebied voor de binnen en buiten het plangebied aangetroffen voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaats.
- Buiten het plangebied zijn voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen op het naastgelegen woonhuis en het huis direct grenzend aan de molen.

Art 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming wordt door de voorgenomen activiteiten overtreden: “Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.” Hiervoor dient ontheffing te worden aangevraagd.

5.3 Soorten Habitatrichtlijn

Soort	Soortgroep	Afstand
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	0- 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	1- 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	1- 5 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	1- 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	1- 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	1- 5 km
Otter	Zoogdieren	1- 5 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	1- 5 km

Tabel 4: Waargenomen habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 19-05-2017.

5.3.1 Bronnenonderzoek

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

De bebouwing binnen het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De stallen in het plangebied bestaan uit enkellaags gladde platen. Boeiborden, ruimten onder gevelplaten of andere holten en nissen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden zijn afwezig.

Voor boombewonende vleermuizen is het plangebied ongeschikt. In de grootste bomen in en rondom het plangebied zijn geen holtes waargenomen, geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn zodoende afwezig. Het buiten het plangebied gelegen aangrenzende woonhuis is geschikt voor voortplantings- en vaste- rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen. In dit woonhuis is onder andere een luchtsponw aanwezig.

Het plangebied is potentieel geschikt als niet essentieel functioneel leefgebied (vliegroute en foerageergebied) voor vleermuizen.

5.3.2.2 Amfibieën

Het plangebied is ongeschikt voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van habitatrichtlijnsoorten amfibieën. In het plangebied zijn geen kale grondhopen, kale vlakten, graslanden met hoog opgaande begroeiing, ondiepe poelen of begroeide oevers aanwezig

waardoor aanwezigheid van rugstreeppad. In de watergangen rondom het plangebied is geen geschikte watervegetatie aanwezig en is de waterkwaliteit zeer slecht waardoor aanwezigheid van kamsalamander is uitgesloten. De aanwezigheid van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden kan niet worden uitgesloten indien door de werkzaamheden een zandig terrein ontstaat.

5.3.2.3   *Platte schijfhoren*

Onderzoek naar platte schijfhoren heeft plaatsgevonden in oktober 2017. Uit de oostelijke watergang zijn waterplanten en bodemmateriaal verzameld wat vervolgens zorgvuldig is uitgespoeld en gezeefd. Na het uitspoelen zijn circa 70 exemplaren van schijfhoren spec. Aangetroffen. Alle exemplaren zijn met behulp van een sterke lamp en een loep gedetermineerd.

Aangetroffen soorten betreffen draaikolkschijfhoren (*Anisus vortex*), geronde schijfhoren (*Anisus leucostoma*) en grote posthoornslak (*Planorbarius corneus*). In het plangebied is geen platte schijfhoren aangetroffen.

5.3.2.4   *Overige Habitatrichtlijn soorten*

In het plangebied is geen groot open water aanwezig waardoor de aanwezigheid van volgens het bronnenonderzoek in de omgeving aanwezige otter is uitgesloten.

5.3.3   Effectbeoordeling en toetsing

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt. In dit geval betreft dit potentie voor functioneel leefgebied van vleermuizen en leefgebied van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden.

5.3.3.1   *Platte schijfhoren*

Onderzoek naar platte schijfhoren is uitgevoerd in 2017. Platte schijfhoren is op basis van het onderzoek niet in het plangebied aanwezig. Negatieve effecten treden niet op. Het aanvragen van een ontheffing voor de platte schijfhoren is niet nodig

5.3.3.2   *Vleermuizen*

Het naast het plangebied aanwezige woonhuis is geschikt voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen en de tuin kan worden gebruikt als functioneel leefgebied. Eventueel in het woonhuis aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden door de werkzaamheden niet aangetast of verstoord. Het woonhuis blijft volledig gehandhaafd en de beplanting (bomen en struiken) in

de rondom gelegen tuin blijft behouden. Negatieve effecten zijn uitgesloten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

5.3.3.3 *Rugstreeppad*

Er is een kans dat rugstreeppad zich tijdens de werkzaamheden kan vestigen. Indien tijdens de werkzaamheden het terrein wordt voorbereid en er in het plangebied een situatie met kale grond ontstaat kan voor de rugstreeppad geschikt habitat ontstaan. Indien de rugstreeppad zich vestigt in het plangebied ontstaat een onder de Wet natuurbescherming beschermde situatie. Er kunnen maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat de rugstreeppad zich op het werkterrein vestigt. Maatregelen om te voorkomen dat rugstreeppadden zich vestigen op het werkterrein:

- Op het werkterrein wordt voorkomen dat er (tijdelijke) grond- en/of zanddepots en takkenbossen ontstaan die als resp. voortplantingshabitat of functioneel leefgebied van rugstreeppad zouden kunnen functioneren.
- Indien niet voorkomen kan worden dat grond- en/of zanddepots meer dan 4 weken blijven liggen, dienen deze grond- en/of zanddepots direct na afwerking afgedekt te worden met landbouwplastic of aan de onderzijde een goed afsluitend zeildoek, of;
- Het plaatsen van paddenwerende schermen rondom het werkterrein of de zanddepots. De schermen zijn 50 centimeter hoog en steken minimaal 10 centimeter in de grond. Deze schermen dienen regelmatig gecontroleerd te worden op scheuren of gaten.
- Het voorkomen van vorming van ondiepe plassen op het werkterrein.
- Deze maatregelen dienen tevens getroffen te worden voorafgaand aan de winterrustperiode van rugstreeppad. Deze loopt globaal van oktober tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van rugstreeppad.
- Indien ondanks het treffen van maatregelen zich onverhoopt toch rugstreeppadden op het terrein vestigen mogen aanwezige rugstreeppadden, door een ecologisch deskundige, over kleine afstanden en binnen korte tijd verplaatst worden naar geschikt habitat buiten het werkterrein om ze te beschermen tegen nadelige gevolgen van de werkzaamheden. Voor deze handeling is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig, omdat het niet de bedoeling is de dieren (definitief) aan de natuur te onttrekken.

5.4 Nationaal beschermde soorten

5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

Soort	Soortgroep	Afstand	Provinciale vrijstelling Zuid-Holland
Bastaardkikker	Amfibieën	0- 1 km	Nee
Bruine kikker	Amfibieën	0- 1 km	ja
Gewone pad	Amfibieën	0- 1 km	ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	0- 1 km	ja
Meerkikker	Amfibieën	0- 1 km	ja
Ringslang	Reptielen	0- 1 km	nee
Grote modderkruiper	Vissen	0- 1 km	nee
Bosmuis	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Bunzing	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Dwergmuis	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Egel	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Haas	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Hermelijn	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Konijn	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Veldmuis	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Vos	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Waterspitsmuis	Zoogdieren	0- 1 km	nee
Wezel	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Woelrat	Zoogdieren	0- 1 km	ja
Alpenwatersalamander	Amfibieën	1- 5 km	nee
Dreps	Vaatplanten	1- 5 km	nee
Glad biggenkruid	Vaatplanten	1- 5 km	nee
Muurbloem	Vaatplanten	1- 5 km	nee
Stijve wolfsmelk	Vaatplanten	1- 5 km	nee
Wilde weide	Vaatplanten	1- 5 km	nee
Wolfskers	Vaatplanten	1- 5 km	nee
Eekhoorn	Zoogdieren	1- 5 km	nee
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	1- 5 km	ja

Tabel 5: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 19-05-2017.

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 *Vaatplanten*

Het groen in en rondom het plangebied bestaat enkel uit siergroen en algemene soorten van zeer voedselrijke omstandigheden, zoals kleeftkruid en braam. Dit sluit de aanwezigheid van een zeldzame soort zoals glad biggenkruid, muurbloem, stijve wolfsmelk, wolfskers en wilde weide uit.

5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel en verschillende soorten muizen. De waterspitsmuis en eekhoorn vallen in het plangebied uit te sluiten, typisch habitat voor deze soorten (bos voor eekhoorn en sterk begroeide oevers voor waterspitsmuis) is niet aanwezig in het plangebied of de directe omgeving hiervan.

5.4.2.3 *Vissen*

Het plangebied is ongeschikt voor de grote modderkruiper. De watergangen in het plangebied worden jaarlijks geschoond en bevatten geen verlandingsvegetatie.

5.4.2.4 *Amfibieën en reptielen*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bruine kikker en gewone pad. Voor de alpenwatersalamander en ringslang is geen geschikt habitat (ondiepe plassen, houtwallen, graslanden met hoog opgaande begroeiing of begroeide oevers) aanwezig in het plangebied. Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek tevens geen open mesthopen, houtstapels, konijnenholen of boomstronken aangetroffen die door ringslang gebruikt kunnen worden als voortplantingsplaats of als overwinteringslocatie.

5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.1.2 Verordening ruimte

6.1.2.1 *Natuurnetwerk Nederland*

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.1.2.2 *Belangrijk weidevogelgebied*

Er is tussen de opdrachtgever en de Provincie Zuid-Holland overleg geweest over de ruimtelijke inpassing van de verschillende varianten. Hierbij heeft variant 3 de voorkeur gekregen. Tevens is met de provincie de begrenzing van het weidevogelgebied besproken en de ligging van het plangebied in dit Belangrijk weidevogelgebied (mondelinge mededeling M. Gerards, Van Dun Advies). Het is ten aanzien van het weidevogelgebied opmerkelijk dat behalve het plangebied alle overige lintbebouwing langs de Ommedijkseweg buiten de begrenzing valt en rondom deze bebouwing tevens nog bufferzones aanwezig zijn (zie Afbeelding 4). Bij een gelijke behandeling ten overstaande van alle overige bebouwing zou het plangebied buiten de begrenzing vallen en treden er geen negatieve effecten op. Deze redenering wordt logisch geacht, waardoor verdere acties in dit kadere als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen niet nodig worden geacht. Deze analyse dient ter bevestiging aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1.1 *Huismus*

Door de sloop van de schuren zullen 3 voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen tijdelijk verdwijnen. De vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismussen op het naastgelegen woonhuis en het huis grenzend aan de molen worden door de werkzaamheden niet verstoord. Een deel van het niet essentiële functioneel leefgebied zal verdwijnen of worden verstoord. Ondanks de werkzaamheden blijft het essentiële functioneel leefgebied behouden en beschikbaar. Er is voldoende functioneel leefgebied beschikbaar waar tijdens de werkzaamheden gebruik van kan worden gemaakt. Na de werkzaamheden zullen nieuwe paardenstallen aanwezig zijn die per direct in gebruik zullen worden genomen. Hierdoor zal ook na de werkzaamheden ten alle tijde voldoende functioneel leefgebied aanwezig zijn.

Art 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming wordt door de voorgenomen activiteiten overtreden: “Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.” Hiervoor dient ontheffing te worden aangevraagd.

6.2.1.2 *Algemene vogels*

Het plangebied is geschikt voor voortplantingsplaatsen algemene vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. In gebruik zijnde nesten mogen in principe nooit worden verstoord. Door onder andere buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart – 15 augustus) te werken zijn schadelijke effecten op nesten van algemene vogels te voorkomen.

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.3 Rugstreepdad

Indien tijdens de werkzaamheden het terrein wordt voorbereid en er in het plangebied een situatie met kale grond ontstaat kan voor de rugstreepdad geschikt habitat ontstaan. Door het treffen van maatregelen kan vestiging van rugstreepdad worden voorkomen (zie paragraaf 5.3.3). Indien ondanks het treffen van maatregelen zich onverhoopt toch rugstreepdaden op het terrein vestigen mogen aanwezige rugstreepdaden, door een ecologisch deskundige, over kleine afstanden en binnen korte tijd verplaatst worden naar geschikt habitat buiten het werkterrein om ze te beschermen tegen nadelige gevolgen van

de werkzaamheden. Voor deze handeling is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig, omdat het niet de bedoeling is de dieren (definitief) aan de natuur te onttrekken.

6.2.4 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten flora en fauna waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstellingsbesluit van kracht is. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en (spits)muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Internet*

Beschermde gebieden

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/>

Natuurwetgeving en Soortenstandaards

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2>

www.rvo.nl

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Twee te slopen schuren in het plangebied

Naastgelegen graslandwaar de uitbreiding van de manege plaats vindt

Opslagruimte met daarachter het (ten zuiden) buiten het plangebied gelegen woonhuis.